

SCI-CONF.COM.UA

**WORLD SCIENCE:
PROBLEMS, PROSPECTS
AND INNOVATIONS**

**PROCEEDINGS OF VIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
APRIL 21-23, 2021**

**TORONTO
2021**

WORLD SCIENCE: PROBLEMS, PROSPECTS AND INNOVATIONS

Proceedings of VIII International Scientific and Practical Conference
Toronto, Canada
21-23 April 2021

**Toronto, Canada
2021**

UDC 001.1

The 8th International scientific and practical conference “World science: problems, prospects and innovations” (April 21-23, 2021) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2021. 927 p.

ISBN 978-1-4879-3793-5

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // World science: problems, prospects and innovations. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Toronto, Canada. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/viii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-world-science-problems-prospects-and-innovations-21-23-aprelya-2021-goda-toronto-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: toronto@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2021 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2021 Perfect Publishing ®

©2021 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

1.	<i>Aliyarbayova A. A., Gasimov E. K., Rzayev F. H., Gahramanova M. M.</i> MORPHOLOGICAL ASSAY OF SPECIFICITY OF THE GINGIVITIS: ASEPTICAL INFLAMMATION.	15
2.	<i>Aliyeva I. F.</i> ANATOMICAL STUDIES OF FESTUCA OVINA.	21
3.	<i>Andrushko R., Andrushko O., Myronchuk Z.</i> OPTIMIZATION OF BUSINESS PROCESSES OF AGRICULTURAL SECTOR ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION.	25
4.	<i>Amenzade R.</i> STATE OF ILKHANID, EARLY 14TH CENTURY. MAUSOLEUM OF OLJAITU.	29
5.	<i>Asadova N. S., Djurabekova A. T., Utaganova G. H., Igamova S. S.</i> PAIN SYNDROME IN CHILDREN WITH FACIAL NERVE DAMAGE.	35
6.	<i>Babukhadia M.</i> THE TYPOLOGICAL ANALYSIS OF GRAMMATICAL MEANS EXPRESSING MODALITY.	43
7.	<i>Boichuk O., Dmytrenko R., Dronyk I., Honcharenko V.</i> ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS USING THE DISTANCE FORM OF LEARNING: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES.	49
8.	<i>Dobrovolska S. R., Opyr M. B., Panchyshyn S. B.</i> SOME PRINCIPLES OF WORD FORMATION IN ENGLISH AND THEIR PECULIARITIES.	54
9.	<i>Dryha V. V.</i> QUALITY OF SWITCH-GRASS SEED (PANICUM VIRGATUM L.) DEPENDING ON A CROP VEGETATION YEAR.	61
10.	<i>Ebrakhim A.</i> SWEAT ANALYSIS DEVICE.	63
11.	<i>Fik V. B., Pal'tov Ye. V.</i> MORPHOMETRIC ANALYSIS OF THE COMPONENTS OF THE HEMO MICROCIRCULATORY TRACT OF THE GUM ON THE BACKGROUND OF THE EXPERIMENTAL ACTION OF OPIOID, AFTER ITS CANCELLATION AND WITH MEDICAL CORRECTION.	67
12.	<i>Ibragimov A. K., Yusupov O.</i> IMPROVEMENT OF CAPITAL MARKET ACCOUNTING IN COMMERCIAL BANKS OF UZBEKISTAN.	72
13.	<i>Klimko Yu. E.</i> SYNTHESIS AND APPLICATION OF SOME ADAMANTYL CONTAINING DERIVATIVES OF NATURAL A-AMINOACIDS.	82
14.	<i>Kurochka V. V., Kovalyuk T. V., Lastovetskaya L. D.</i> MENSTRUAL FUNCTION IN WOMEN WITH ENDOMETRIAL HYPERPLASTIC PROCESSES AND ADENOMYOSIS ON THE BACKGROUND OF HORMONE THERAPY.	84

15. ***Kucherenko M., Zhuravlov I., Glushchenko V., Ishak Jo.*** 87
RELATIONSHIP BETWEEN AMINO ACID POLYMORPHISM OF HEMAGGLUTININ AND ITS DOMAINS COMPOSITION IN INFLUENZAVIRUS.
16. ***Kopzhassarova Umit Ibzhanovna, Chernysheva A. A.*** 89
ENHANCING SPEAKING SKILLS WITH THE HELP OF TECHNIQUES.
17. ***Lazebnyk Iu. O., Obodoka G. C.*** 96
THE ANALYSIS OF INFLUENCE AND BENEFIT OF INNOVATIVE ACTIVITIES ON THE DEVELOPMENT OF HEALTH CARE INSTITUTIONS.
18. ***Mardarenko E. V., Ershova Yu. A.*** 104
MULTI-COMPONENT CONSTRUCTIONS IN THE TEXT CORPUS “INSTRUCTIONS FOR THE OPERATION OF CARS”.
19. ***Marzec-Jóźwicka M.*** 108
THE UNDERSTANDING DIFFERENCES BETWEEN STUDENTS AS A WAY TO EFFECTIVE LEARNING AND SCHOOL COMMUNICATION. SELECTED ISSUES.
20. ***Maksymova I. O.*** 118
ROLE-PLAYING AS AN EFFECTIVE METHOD OF INCREASING SPEECH ACTIVITY IN TEACHING ENGLISH.
21. ***Metelska N.*** 127
PSYCHOLOGICAL PECULIARITIES OF SELF-CONSCIOUSNESS DEVELOPMENT IN ADOLESCENCE.
22. ***Murashko K. L., Yurkovskiy A. M.*** 132
COMPARISON OF THE RESULTS OF RADIO FREQUENCY THERAPY IN PERIVASCULAR AND NONVASCULAR METASTASES OF COLORECTAL CANCER.
23. ***Musayeva M., Suleiman M., Kobzar N., Taran S., Perekhoda L.*** 135
SEARCH FOR BIOLOGICALLY ACTIVE ANTI-INFLAMMATORY AGENTS AMONG DERIVATIVES OF N-R-N'-(3-OXO-2,3-DIHYDRO-1H-INDAZOL-7-YL)BUTANEDIAMIDE.
24. ***Nevo Udochukwu Peace, Yuryeva G., Yarnykh T.*** 139
DEVELOPMENT OF THE TECHNOLOGY AND INVESTIGATION OF HOMEOPATHIC MEDICINES WILD ROSEMARY.
25. ***Ohienko K. O.*** 144
CONCEPT DISEASE IN MODERN SONG DISCOURSE: FIGURATIVE CONSTITUENT.
26. ***Rusnak V., Rusnak N.*** 151
THE MAIN DISADVANTAGES OF DISTANCE EDUCATION.
27. ***Rozhko M. M., Repetska O. M.*** 155
STUDY OF PROTEIN METABOLISM OF ORAL FLUID IN YOUNG PEOPLE WITH PRIMARY HYPOTHYROIDISM AND GENERALIZED PERIODONTITIS.

28.	<i>Sakhanda I.</i> TREATMENT OF CARDIOVASCULAR DISEASES WITH HERBAL DRUGS.	159
29.	<i>Snitsa T.</i> INFORMATION FACTORS IN THE PROCESS OF INTERCULTURAL COMMUNICATION.	162
30.	<i>Skrypnyk M. I.</i> CERTAIN ISSUES OF AUDIT OF CASHLESS CALCULATIONS.	167
31.	<i>Straty N., Lenskaya O., Klimova O.</i> SOME DISTANCE LEARNING PECULIARITIES IN THE DISCIPLINE OF "PHYSICAL EDUCATION AND HEALTH" IN THE SYSTEM OF HIGHER MEDICAL EDUCATION.	171
32.	<i>Strashko L.</i> PROVIDING PUBLIC EMPLOYMENT SERVICES.	175
33.	<i>Telushko Ya. V., Savchenko S. I.</i> DIAGNOSIS OF PURULENT ARTHRITIS OF THE STERNOCLAVICULAR JOINT.	179
34.	<i>Yakymchuk O. M.</i> JURII ISHCENKO'S VOCAL CYCLE "CALENDAR SONGS": THE SPECIFICITIES OF GENRE EMBODIMENT.	186
35.	<i>Yevstihnieiev I. V.</i> TO THE QUESTION ABOUT THE DIFFERENTIAL DIAGNOSTICS OF ADENOPATHIES OF THE MEDIASTINUM.	190
36.	<i>Yurkova O. I.</i> MOTIVATION AS THE MAIN COMPONENT OF PROFESSIONAL ACTIVITY OF TANKERS.	195
37.	<i>Zaporozhchenko M. I.</i> THE WORLD EPIDEMIC OF 2020. THE UN POSITION.	198
38.	<i>Zayats R. Ya.</i> PROFESSOR GARRE'S THEORY AND MODERN FORENSIC EXAMINATION.	202
39.	<i>Авалбаев Г. А., Додоев К. И., Рашидова Райхон Ризомат кизи</i> СНИЖЕНИЕ СОДЕРЖАНИЯ ВОДОРАСТВОРИМОГО ШЕСТИВАЛЕНТНОГО ХРОМА В ЦЕМЕНТЕ.	205
40.	<i>Авакян А. С.</i> КОММУНИКАТИВНЫЙ СТАТУС РУССКОГО ЯЗЫКА В УСЛОВИЯХ ИНТЕГРАЦИИ И ДЕЗИНТЕГРАЦИИ СТРАН РОССИЯ – СНГ.	210
41.	<i>Ананьян Е. Л.</i> СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ЛЕКСИКА ТА ЇЇ ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ У ПРОЦЕСІ МАРКУВАННЯ РЕАЛІЙ СУЧАСНОСТІ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ).	217
42.	<i>Байназаров А. М.</i> СТРИМУЮЧІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ КАРТОГРАФУВАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ.	220

43.	Баланаєва О. В. ПРО СТРУКТУРУ СКЛАДНИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ З РІЗНИМИ ВИДАМИ ЗВ'ЯЗКУ (НА ОСНОВІ УКРАЇНСЬКОЇ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ).	226
44.	Батажок О. В., Матвієнко Д. О. ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАТУХАННЯ WI-FI СИГНАЛУ НА ШЛЯХУ ЙОГО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ.	231
45.	Безкровний О. В., Вовченко В. Д., Лашко Т. Б. МАЙНОВЕ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ – СУЧАСНІ РЕАЛІЇ.	238
46.	Білоусова Н. В., Гордієнко Т. В., Насилівська І. В., Шитік Ю. О. ВПРАВИ ЗІ ШВИДКОЧИТАННЯ ПІД ЧАС ЧИТАННЯ ТЕКСТІВ З ПРЕДМЕТУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ».	244
47.	Бровко Ю. М. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ОЗНАК АУТИЗМУ В УКРАЇНІ.	247
48.	Бойван О. С. СТИЛІСТИКА СУЧАСНОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ЇЇ КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ.	255
49.	Бойко І. І., Грищенко В. О. МОРФОМЕТРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ МІСКАНТУС ЗАЛЕЖНО ВІД ПЕРІОДУ ВЕГЕТАЦІЇ ТА УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ.	263
50.	Болотіна Є. В. ФІЛОСОФІЯ НООСФЕРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ІННОВАЦІЙНА СОЦІАЛЬНА ПАРАДИГМА.	272
51.	Бурлуцька М. Е., Романчук М. Є. ДОСЛІДЖЕННЯ НОРМИ РІЧНОГО СТОКУ В БАСЕЙНАХ РІЧОК ПРИКАРПАТТЯ.	278
52.	Бурлака Г. Ю. ТЕХНОЛОГІЯ MІNINET ЯК ОДИН З МЕТОДІВ ТЕСТУВАННЯ SDN МЕРЕЖ.	282
53.	Вадурін К. О., Кухаренко Д. В., Фомовський Ф. В., Фомовська О. В., Юрко О. О. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДУ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПУХЛИН ГОЛОВНОГО МОЗКУ ЛЮДИНИ.	287
54.	Васильєв О. В., Шатов В. С. ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАСОБІВ СМАРТ-ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ МІСТОМ.	294
55.	Васильківська О. І. РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ДИЗАЙНЕРА-ГРАФІКА: КАЛІГРАФІЯ.	298
56.	Видавская А. Г., Видавская А. О. ВИДЫ, СОСТАВ, НОСИТЕЛИ, ИСТОЧНИКИ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ БОЖЬИХ ПОТОКОВ.	308

57.	Воронова Є. М. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ МЕТОДИКИ.	318
58.	Войталюк С. В. ПРОБЛЕМА МІЖМОВНИХ ОМОНІМІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ УКРАЇНОМОВНИМ СТУДЕНТАМ.	323
59.	Грень Т. Я. ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ.	328
60.	Грибик Р. І. ОБҐРУНТУВАННЯ КОНСТРУКТИВНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИРІВНЮЮЧИХ ПРИСТРОЇВ.	334
61.	Головня А. В., Кунах О. М. ВПЛИВ РЕКОНСТРУКЦІЇ БОТАНІЧНОГО САДУ М. ДНІПРО НА ФІЗИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ҐРУНТУ.	340
62.	Гурова Н. Е., Садова В. А., Кинзерский С. А., Сумная Д. Б., Быков Е. В. РЕАБИЛИТАЦІЯ ПАЦІЕНТОВ С КОКСАРТРОЗОМ ПОСЛЕ ПРИМЕНЕНИЯ ПРЕПАРАТА «HYRUAN ONE».	349
63.	Дем'янюк Н. Ю. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КЛАСІ ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ.	362
64.	Жарылкасынова Ж. А., Искакова Г. К., Дайрашева С. Т. ИССЛЕДОВАНИЕ ПИЩЕВОЙ ЦЕННОСТИ И БЕЗОПАСНОСТИ ПШЕНИЧНОЙ И ЦЕЛЬНОСМОЛОТОЙ КУКУРУЗНОЙ МУКИ, ИСПОЛЬЗУЕМЫХ В ПРОИЗВОДСТВЕ ГАЛЕТ.	368
65.	Жила А. В., Матукова Г. І., Матукова-Ярига Д. Г., Гай О. А. ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ДОДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРСЬКИХ КАДРІВ.	374
66.	Жужа В. В., Мельник М. А., Шукайло С. П. ҐРУНТИ ПОДІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ – РОЗПОВСЮДЖЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ, ОХОРОНА.	383
67.	Зайцева Т. А., Жушман В. В. ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМНОГО КОМПЛЕКСУ ANSYS ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ КОНТАКТНОЇ ЗАДАЧІ МЕХАНІКИ.	393
68.	Замашкіна О. Д. СПЕЦІАЛЬНІ СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ.	397
69.	Іваницька С. Б., Міняйленко І. В. ПЕРЕМОЖНІ СТРАТЕГІЇ ПОЗИЦІОНУВАННЯ БРЕНДУ.	406
70.	Іваницька Н. Л., Петренко Р. О., Борейко Т. В. ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ПРИСЛІВНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ В ПОЗИЦІЙНІЙ СТРУКТУРІ ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЇХНЕ МОРФОЛОГІЧНЕ ВИРАЖЕННЯ.	413

71.	<i>Ілляш С. Д., Лозинська М. Є.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО НАВЧАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.	421
72.	<i>Карасєвич С. А., Карасєвич М. П., Черниченко А. В., Юрченко К. В.</i> ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ОДНА ІЗ ПРИНЦИПІВ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.	427
73.	<i>Каримов К. А., Тураходжаєв Н. Д.</i> МАШИНОСТРОИТЕЛЬНОМ МАТЕРИАЛОВЕДЕНИИ. ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.	433
74.	<i>Кармазіна Г. М.</i> ПСИХОЛОГІЯ КОЛЬОРУ У WEB-ДИЗАЙНІ.	441
75.	<i>Капитонова В. Е.</i> КОНФЛИКТ РАЗВИТИЯ И ВОСПРИЯТИЯ МУЗЫКАЛЬНОГО ТВОРЧЕСТВА.	447
76.	<i>Кім Т. І., Верба Т. Р.</i> ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ НА СФЕРУ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ УКРАЇНИ: ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ І ОЦІНКИ.	452
77.	<i>Кісільова М. В.</i> МЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА.	461
78.	<i>Коваленко І. А.</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДОСВІДУ УКРАЇНИ, КАНАДИ ТА ІЗРАЇЛЮ В АДМІНІСТРУВАННІ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.	467
79.	<i>Колянова Т. В.</i> ПОБУДОВА МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ, ЩО ОПИСУЄ ВПЛИВ НАВАНТАЖЕННЯ ТА ХАРЧУВАННЯ НА ІМУНІТЕТ ЛЮДИНИ.	471
80.	<i>Коростель П. В.</i> ЕЛЕМЕНТИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ЗВО.	475
81.	<i>Лаврут О. О.</i> СУЧАСНІ РОСІЙСЬКІ ДОСЛІДНИКИ ПРО ШКОЛУ В УКРАЇНСЬКІЙ РСР: ВІД ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ 1940 – ДО ПОЧАТКУ 1990-Х РОКІВ.	479
82.	<i>Лук'янова Г. Ю., Ничистяк О. В.</i> ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ.	482
83.	<i>Лук'янова Г. Ю., Ленишин М. А.</i> ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ.	487
84.	<i>Лук'янова Г. Ю., Капуш С. Б.</i> ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ.	493
85.	<i>Лук'янова Г. Ю., Костюк М. О.</i> ПРОЦЕДУРА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ: ДОСВІД ІНШИХ КРАЇН ТА ШЛЯХИ ПРИСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ.	499
86.	<i>Лук'янова Г. Ю., Домбровська В. І.</i> РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ.	504

87. *Лук'яник Л. В., Ляшецька О. І.* 509
СИСТЕМА СИТУАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ
КЛАСІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.
88. *Людвік В. Д., Ониськів К. Ю.* 519
СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЛЯ.
89. *Людвік В. Д., Магденко Е. В.* 524
СУЧАСНЕ ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ КРИМІНАЛЬНОГО
ПРАВOPOPУШЕННЯ ТА ЙОГО ОСНОВНИХ ОЗНАК.
90. *Мазниченко Н. І.* 527
ДВОФАКТОРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ КОРИСТУВАЧА: ОГЛЯД,
АНАЛІЗ ТА ВИБІР СЦЕНАРІЇВ.
91. *Марків В. М., Твердохлєбова-Мізяк Т. В.* 538
ЕФЕКТИВНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ ЯК
ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ
УЧНЯ ХХІ СТОЛІТТЯ.
92. *Марусей Т. В.* 548
РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ
ЕКОНОМІКИ.
93. *Мандрик Є. О., Дронова Т. С.* 555
ОЦІНКА КОНКУРЕНТНОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
МАТРИЧНИМ МЕТОДОМ (НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «МИРОНІВСЬКИЙ
ХЛІБОПРОДУКТ»).
94. *Маслош О. В., Шестопалов В. І., Щеглова А. Ю.* 565
ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В
УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА ПОСТПАНДЕМІЙНОМУ ПЕРІОДІ.
95. *Мельник О. В., Духіна Н. Г., Семенченко О. Л., Пугач С. Г.* 572
ДОСЛІДЖЕННЯ КРАТНОСТІ ОЗОНУВАННЯ ПРИ ТРИВАЛОМУ
ЗБЕРІГАННІ КАРТОПЛІ.
96. *Мельник О. О., Цвентух М. Ю.* 576
ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ
РОЗВИТКУ.
97. *Мизюк А. І.* 583
ОБҐРУНТУВАННЯ ВПЛИВУ ДОБРИВ ТА МІКРООРГАНІЗМІВ НА
ВРОЖАЙНІСТЬ КАРТОПЛІ.
98. *Мироненко О. В., Видахевич Т. І.* 590
ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.
99. *Митрахович М. М., Комаров В. А., Сащук С. И.* 596
АВТОМАТИЗИРОВАННИЙ ИНФОРМАЦИОННО-
ИЗМЕРИТЕЛЬНЫЙ КОМПЛЕКС ДЛЯ ПРОВЕДЕНИЯ
ОПЕРАТИВНОГО КОНТРОЛЯ ТЕХНИЧЕСКОГО СОСТОЯНИЯ
КОНСОЛЬНО ЗАКРЕПЛЕННЫХ КОНСТРУКЦИЙ ПЛАНЕРА
ЛЕТАТЕЛЬНОГО АППАРАТА.

**СИСТЕМА СИТУАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ
КЛАСІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

Лук'яник Людмила Василівна

к.пед.н., доцент

Ляшецька Ольга Ігорівна

Магістрантка

Рівненський державний гуманітарний університет

м. Рівне, Україна

Анотація: У статті розглядається проблема використання ситуаційних завдань у навчанні української мови як засобу формування комунікативної компетентності учнів початкових класів: з'ясовано сутність ситуаційних завдань, охарактеризовано їх будову, розкрито особливості, що визначають специфіку роботи з ними на уроках української мови; наведено приклади ситуаційних завдань та рекомендації щодо результативного використання вправ цього виду на уроках української мови у початковій школі.

Ключові слова: ситуація спілкування, ситуаційні завдання, уроки української мови, початкова школа, комунікативна компетентність.

Актуальність проблеми. Формування комунікативної компетентності – це одна з основних проблем сучасної методики навчання української мови.

Результати вивчення обізнаності вчителів початкової школи у питанні формування комунікативної компетентності та дослідження сформованості в учнів відповідних умінь та навичок показали, що виникла необхідність удосконалити методичні прийоми та урізноманітнити форми роботи, надаючи нового спрямування вивченню української мови, в процесі якого розвиваються творчі здібності учнів. Відсутність належної кореляції між теоретичними

знаннями і практичними мовленнєвими вміннями позначається на кількісних і якісних характеристиках мовлення, породжує різного типу мовленнєві помилки й недоліки [2, с. 14]. Для того, щоб запобігти їм, учні повинні, окрім опанування теорії мови, вчитися орієнтуватися у різних мовленнєвих ситуаціях, добирати, враховуючи ситуацію, зміст та мовні засоби для вираження своєї думки, володіти правилами мовленнєвої поведінки у різних умовах спілкування.

Формування комунікативної компетентності учнів в освітньому процесі відбувається засобом виконання спеціальних вправ. На сучасному етапі розвитку методики навчання української мови, зокрема у початкових класах, особливого поширення набувають елементи ситуаційного навчання. Для розвитку комунікативної компетентності учнів нами було обрано ситуаційні завдання.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблему реалізації ситуативного підходу до навчання української мови та використання ситуаційних завдань на цих уроках присвячені праці багатьох вітчизняних лінгводидактів, зокрема Н.Голуб, Л.Глазової, О.Горошкіної, Т.Донченко, С.Омельчука, Л.Шевцової, Г.Шелехової та ін. Учені розглядають ситуаційні вправи і завдання як засіб формування вмінь та навичок монологічного і діалогічного мовлення, визначають їх дидактичну сутність, місце в системі завдань уроку мови, методику їх використання.

Висновки вчених є важливим підґрунтям для модернізації сучасної методики викладання української мови, проте проблема розвитку мовленнєвої діяльності учнів, їхньої комунікативної компетентності є однією з найбільш актуальних у теорії та практиці навчання української мови в початковій школі і потребує подальшого дослідження та розробки.

Метою статті є розкриття особливостей використання ситуаційних завдань на уроках української мови, визначення їх ролі і місця у формуванні комунікативної компетентності учнів початкових класів.

Завдання:

1) з'ясувати реалізацію досліджуваної проблеми в психолого-педагогічній, лінгво-методичній літературі;

2) надати систему ситуаційних вправ та рекомендації щодо їх використання у навчальному процесі початкової школи.

Загальний зміст роботи. У ранньому дитинстві кожна людина наслідує дорослих і тим самим самостійно оволодіває мовою і вже до навчання в школі добре розуміє оточуючих, може відповідати на певні запитання, вміє висловлювати нескладні думки. Під час навчання у школі на уроках української мови учні збагачують свій словниковий запас (розширюють активний та пасивний словники), набувають умінь добирати найбільш влучні слова в залежності від ситуації та мети спілкування, використовувати синоніми, антоніми, фразеологізми, практикуються у побудові значно складніших синтаксичних конструкцій, ніж ті, які трапляються в побутовому мовленні [4, с. 85].

Ефективним видом роботи, що сприяє розвитку комунікативної компетентності учнів, є ситуаційні завдання. Вони стимулюють мислення й збільшують інтерес учнів до програмового матеріалу, підвищують їхню активність у формуванні знань, умінь і навичок – тобто пізнавальну активність.

Ситуаційні вправи – це вправи, які штучно змодельовані в умовах шкільного навчання відповідно до певних ситуацій спілкування, що спонукають учнів до створення висловлювань діалогічного або монологічного характеру [3, с. 68]. Під *ситуацією спілкування* маються на увазі обставини та умови комунікації, ставлення того, хто говорить, до того, хто слухає, загальна спрямованість висловлення [4, с. 212].

Ситуаційні завдання сприяють підвищенню рівня культури мовного спілкування, дають змогу дотримуватися мовних та етичних норм, а також правил мовної поведінки. Такі завдання створюють мотив звернення до мови, потребу, бажання говорити, усвідомлення того, з якою метою учень вступає в спілкування. Ці завдання дозволяють одразу застосувати вивчений на уроці

теоретичний матеріал на практиці. Тобто учні можуть побачити, яким чином він використовується у тій чи іншій життєвій ситуації, що збільшить ефективність уроку, інтерес дітей до вивчення предмету.

Не слід залишати поза увагою той факт, що ситуаційні вправи не повинні подаватися штучно, а мають бути результатом подій, важливих і цікавих для учнів. Сама ситуація і формулювання мети спілкування мають бути максимально наближеними до тих подій, з якими учні стикаються в житті.

Іншим цінним аспектом, про який слід пам'ятати, є наступний: предмет розмови потрібно демонструвати учням із різних боків, тобто з різною метою комунікації, з різними потребами спілкування, оскільки у дітей може виникнути обмежене уявлення про те, що на одну тему можна спілкуватися лише з такою ціллю, яка була поставлена педагогом.

З огляду на вищевказані умови, можемо виділити такі *складники ситуаційних завдань*: вказівка на завдання; місце, де відбувається ситуація; ролі (учасники спілкування), вказуються їх взаємовідносини; опис ситуації; визначення мети і мовленнєво-комунікативних завдань.

Під час створення ситуаційних завдань вчитель повинен враховувати рівень навченості та індивідуальні можливості й особливості кожного учня. Структура завдань не змінюється, а диференціація досягається шляхом формулювання завдань, вміщення певних підказок (уточнень, вказівок, готових форм, завдань-підказок тощо).

При конструюванні ситуаційних вправ, що містять не тільки опис ситуації, але й, окрім цього, в них подана додаткова інформація у вигляді тексту, вірша, уривка з твору тощо, доцільно застосувати конструктор ситуаційних завдань Л.Люшина. Він був розроблений на основі таксономії цілей К.Блума (ознайомлення - розуміння - застосування - аналіз - синтез - оцінка). Вказаний конструктор являє собою набір ключових фраз, своєрідних кліше завдань, які пропонуються учневі. Надзвичайно важливим є формулювання завдань з кожного стовпчика, кожен з яких представляє одну з операцій, згідно з таксономією цілей К.Блума. Кількість завдань на ту чи іншу

операцію залежить від типу інформації, з якою будуть працювати учні. Так, якщо поданий значний обсяг нової інформації, то, очевидно, більше буде завдань на ознайомлення і розуміння, не виключаючи при цьому завдань на інші операції.

Нами була розроблена система ситуаційних завдань на уроках української мови для учнів 4 класу загальноосвітньої школи. Всі вправи ми, беручи за основу поділ комунікативних завдань, запропонований Г.Лещенко та Л.Івановою [3], умовно ділимо на:

1) мовно-мовленнєві вправи, спрямовані на оволодіння мовною теорією, формування загальнонавчальних і мовних умінь знаходити виучувані явища у текстах, класифікувати їх та удосконалювати мовленнєві уміння вживати частини мови у власному мовленні (завдання №1-2);

2) мовленнєві, спрямовані на побудову власних діалогічних і монологічних висловлювань різних жанрів, типів і стилів мовлення з використанням засвоєного граматичного матеріалу (завдання №3-6);

3) власне комунікативні, спрямовані на продукування мовлення у змінених нестандартних ситуаціях, які розвивають креативність мислення і мовлення учнів (завдання №7-9).

Ціллю розробленої системи ситуаційних завдань є, зберігаючи закладену у підручнику [1] методичну систему (оскільки, згідно із нашими спостереженнями, він є основним засобом навчання), посилити її комунікативну спрямованість, сприяти формуванню комунікативної компетентності, розвитку особистості учня.

Наведемо приклади завдань до кожної із вищевказаних груп.

Завдання №1

До теми уроку: «Роль займенників у текстах. Узагальнення і систематизація знань і вмінь учнів із розділу «Займенник».

Завдання: складіть усну розповідь (3-5 речень).

Місце: збори частин мови у країні Морфології.

Учасники спілкування: адресант - ти сам як одна з частин мови, адресат

- частини мови (інші учні класу).

Ситуація: уяви, що в країні Морфології оголошено загальний збір і всі частини мови мають повернутися до своїх міст, об'єднатися у групи: іменники, прикметники, дієслова, числівники, займенники. Кожна мала група (учні двох сусідніх парт) бере назву вивченої в цьому чи минулому році частини мови і виписує відповідні слова з вірша Л. Лужицької.

Мета: правильно виписати слова частини мови, виявити їх ознаки, скласти з трьох із них речення.

Мовленнєво-комунікативні завдання:

1) Прочитайте самостійно вірш Лариси Лужицької «Займенник».

*Є добрий друг в іменника,
В числівника й прикметника.
А звать його займенником.
Як втомлюються іменники
У реченнях стояти,
До себе звать займенників
Від втоми рятувати.
Вивчим цю частину мови,
Вивчимо обов'язково,
Бо вона потрібна дуже
І мені, й тобі, мій друже.
Я до тебе усміхнусь
І з тобою подружусь,
Усмінешся ти в відповідь –
Ми з тобою цілий світ.
Всі всміхнуться навкруги –
Він, вона, воно, вони,
Бо усмішка всіх єднає,
Жити в дружбі допомагає.*

2) Прокоментуйте, чому автор називає займенник добрим другом

іменника, числівника, прикметника?

3) У вигляді схеми зобразіть, для чого потрібні займенники у мовленні.

4) Випишіть слова певної частини мови, пригадайте й обговоріть у групі її ознаки, визначте «спікера», який буде розповідати про цю частину мови від її імені, використовуючи для ілюстрації слова з вірша.

5) Із будь-якими трьома знайденими словами складіть три власні речення. Додайте ці речення до вашої розповіді.

Завдання №5 (для адресанта).

Тема уроку: «Побудова речень з однорідними присудками».

Завдання: скласти зв'язну розповідь, давати чіткі, зрозумілі відповіді.

Місце: помешкання, де ти проживаєш.

Учасники спілкування: адресант – ти сам, адресат - твій молодший брат або сестра (один з однокласників).

Ситуація: твоєму молодшому братові/сестрі подарували на день народження планшет. Оскільки ти вже вмієш правильно і з користю використовувати подібні гаджети, батьки попросили тебе розповісти братові/сестрі про правила, які необхідно дотримуватися при роботі з планшетом, щоб не нашкодити здоров'ю.

Мета: розповісти братові/сестрі, як правильно користуватися планшетом без шкоди для здоров'я, вживаючи однорідні присудки.

Мовленнєво-комунікативні завдання:

1. При розмові вживай звертання.
2. Дотримуйся правил ввічливості, відповідних міміки, жестів, інтонацій.
3. Після розповіді дай чіткі відповіді на запитання твого брата/сестри.

Завдання №5 (для адресата).

Тема уроку: «Побудова речень з однорідними присудками».

Завдання: відреагувати на монолог брата/сестри, сформулювати 5 запитань.

Місце: помешкання, де ти проживаєш.

Учасники спілкування: адресат – ти сам, адресант - твій старший брат або сестра (один із однокласників).

Ситуація: тобі подарували на день народження планшет. Батьки попросили твого старшого брата/сестру розповісти тобі про правила, які необхідно дотримуватися при роботі з планшетом, щоб не нашкодити здоров'ю. Ти не знаєш, як виконувати деякі операції (на твій вибір) на новому пристрої і хочеш запитати у брата/сестри про це.

Мета: позитивно відреагувати на поради брата/сестри стосовно правил поводження з планшетом, використовуючи однорідні присудки, запитати про те, що ти хотів дізнатися.

Мовленнєво-комунікативні завдання:

1. При розмові вживай звертання.
2. Дотримуйся правил ввічливості, відповідних міміки, жестів, інтонацій.
3. Використовуй у мовленні слова: *труднощі, складне, допомога, помилка.*
4. Опорні ситуації (якщо важко дібрати самому): ти не знаєш як змінювати фонове зображення на робочому столі планшета, правильно завантажувати додатки, як шукати інформацію у мережі Інтернет тощо.

Завдання №8

До теми уроку: «Дієслова теперішнього часу. Змінювання дієслів теперішнього часу за числами. Дієслова, вжиті у переносному значенні».

Завдання: скласти розповідь (7-10 речень).

Місце: класна кімната.

Учасники спілкування: адресант – ти сам, учень 4 класу, адресат – твої однокласники.

Ситуація: ти знаходишся на зборах вашого класу на тему: «Як на нас впливає музика».

Мета: скласти розповідь, використовуючи дієслова теперішнього часу та дієслова у переносному значенні.

Мовленнєво-комунікативні завдання:

1. Прочитай текст

Японський учений Ямото Масара провів незвичайні дослідження. Посуд із

водою, яку заморозжували, він ставив між динаміками, з яких лунала музика.

Після мелодій Моцарта на кризі утворювалися сніжинки. Після важкого року лід нагадував рвані осколки. Після молитви він був померезаний красивими візерунками. Тобто від звуків залежало, який лід утворюється.

А тепер візьми до уваги, що людський організм на 80 відсотків складається з води. Тому поміркуй, як впливає на тебе музика, яку ти слухаєш.

Із журналу «Барвінок»

2. Знайди у тексті дієслова теперішнього часу, визнач їх особу і число.

3. Поміркуй, як звук впливає на воду і чому різна музика по різному впливає на лід.

4. Розкажи, як, на твою думку, впливає на тебе музика, яку ти слухаєш, використовуючи дієслова теперішнього часу та дієслова у переносному значенні.

5. За бажанням, проведи вдома подібний експеримент із льодом та музикою, яку ти слухаєш.

Висновки з перспективою і результатами подальших досліджень.

Упродовж останніх п'ятдесяти років відбувалися значні зміни у поглядах науковців (методистів, лінгвістів, педагогів, психологів тощо) на методику формувань комунікативної компетентності на уроках української мови. Не останню роль у процесі навчання дітей спілкування відіграють ситуаційні завдання.

Аналіз лінгво-методичної та психолого-педагогічної літератури дозволяє нам зробити висновок про переваги їх використання на уроках української мови у початковій школі:

- ці вправи близькі до реального життя, наближають умови навчання до природніх умов спілкування;
- допомагають підвищити ефективність уроку;
- активізують мовну діяльність учнів;
- підвищують інтерес дітей до вивчення предмета;
- забезпечують зв'язок навчального матеріалу із життям;

- підвищують авторитет педагога в очах дітей.

Проте у світлі реалізації сучасних концепцій означена проблема ще не знайшла належного вирішення. Тому результати нашого дослідження можна використати у подальшій розробці цього питання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вашуленко М. С., Дубовик О. І., Мельничайко О. І. Українська мова: підручник для 4 кл. загальноосв. навч. закл. з навчанням українською мовою. К.: Видавничий дім «Освіта», 2015. 192 с.

2. Корніяка О. М. Сучасні підходи до вивчення комунікативної компетентності особистості: зб. наук. пр. Проблеми сучасної психології. 2009. № 3. С. 180 – 194.

3. Лещенко Г. П., Іванова Л. І. Комунікативні (мовленнєво-ситуативні) завдання у системі вивчення частин мови в початковій школі. *Нова педагогічна думка*. 2009. № 4. С. 64 – 69.

4. Мамчур Л. І. Перспективність і наступність у формуванні комунікативної компетентності учнів основної школи: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.02. Херсон, 2012. 318 с.

5. Пентилюк М.І., Горошкіна О.М., Нікітіна А.В. Концептуальні засади комунікативної методики навчання української мов. *Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики*: зб. статей. К.: Ленвіт, 2011. С. 226-237.